СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК XLVI. Ч. 297. Джерзі Сіті, Н. Дж., четвер 22-го грудня 1938. No. 297. Jersey City, N. J., Thursday, December 22, 1938. VOL. XLVI.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1916. 4-0807. THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE.

ЗОРГАНІЗОВАНО ВІДДІЛ У. Н. СОЮЗУ З САМИХ УКРАЇНЦІВ ЗАКАРПАТТЯ

На днях зорганізовано в Ню Йорку перший відділ У. Н. Союзу, якого членами стали українці з Карпатської України. Хоч У. Н. Союз має вже досі у своїх рядах певне число членів, що походять з Карпатської України, то одначе ті члени належать до ріжних відділів. А теперішній відділ, це перший відділ, що буде мати самих членів з Карпатської України. Цей відділ матиме назву: Тов. ім. Федора Корятовича, від. 417 У. Н. Союзу. На початок вписалося 16 членів, сама молодь. До уряду вибрано Григорія Габоду, Тересу Палош і інших. Організаторкою цього відділу була пані Ікалович.

СПІВАЦЬКІ ТРИЮМФИ ГОЛИНСЬКОГО В КАНАДІ

ТОРОНТО (Канада). — Оперовий співак Михайло Голинський, котрий по короткім побуті в Америці виїхав на концертові виступи до Канади, осягнув у Торонті величезні успіхи, а від місцевих музичних критиків здобув велике признання. Єніта Вудзон пише в торонськім щоденнику „Івнінґ Телеграм" 15 грудня ц. р. між іншим таке:

„Михайла Голинського називано „українським Карузом" і це назвище вповні справедливе. Його голос має знаменитий тон і ширину Каруза, а також Карузову чудову силу, під карузівською контролею. А коли він не співає ліричних і вдумчивих народних пісень так, як Карузо їх співав, то просто тому, що він українець. Можливо, що саме в тім лежить найбільший чар його співу. В „Челесте Аїда", наприклад, він був далеко героїчніший ніж був колинебудь Карузо, або якийсь інший італійський співак. Чим більш напружена є італійська пісня, тим поетичніша вона стає; але героїзм у поезії є витревалість. Чим більш напружена українська пісня, як це передає її п. Голинський, тим героїчніша вона стає, але цей героїзм полягає в осягненнях".

Михайло Голинський співав в Ітон Авдиторії і, як передає канадійська преса, та авдиторія була виповнена людьми.

Почесне приняття посадником Торонта.

Посадник Торонта, Дей, офіційно приняв Михайла Голинського в ратуші міста і вручив йому символічний ключ до міста. Притім посадник виголосив привітну промову, в якій між іншим сказав: „Як посадник Торонта, я маю приємність привитати одного з найкращих европейських оперових співаків, котрий стільки зробив, щоб звернути очі світу на природного музичного ґенія українського народу. Ви, пане, походите з одного з найстарших цивілізованих народів Европи, який з уродження є музикальний і який ту стару і почесну традицію передає віками шляхом мальовничих народних пісень, що також відбивають трівожні часи й переслідування, зазнавані в часі повної випадків історії".

Далі посадник говорив, що в Торонті живе коло 14,000 українців, які є порядними і шануючими закони громадянами, а, підносячи співацькі здібності Голинського, сказав: „Торонто вважається одним з найкритичніших музичних міст на північно-американському континенті. І з тих причин уже сам факт, що вас впродовж двох тижнів знов запросили до Торонта на виступи під напором домагань люблячих музику громадян, є доказом триюмфу вашого великого і славного тенорового голосу, який компетентні критики порівнюють з безсмертним голосом Каруза з причини його динамічної вібрації й обєму тону, його чистої тенорової якости, виразу і пливучости". Голинський відповів посадникови за щире приняття й у відповіді підніс таке: „Я дуже вдячний вам за честь, яку ви мені робите, бо, вшановуючи мене ось так, ви також вшановуєте мій нарід".

БЕЗРОБІТНИЙ ЧОЛОВІК НАПАВ НА ЛЯ ҐВАРДІЮ.

НЮ ЙОРК.—У хвилині, коли посадник Ля Ґвардія входив до ратуша, якийсь чоловік приступив до нього і, торкнувши його наперед у плече, вдарив його кулаком в обличчя. Два поліцаї зараз прискочили до нього і, віддаючи йому удар, повалили його на землю. Показалося, що напасником був Гейґен, колись робітник на „Доблю Пі Ей", а тепер без роботи. Запитаний, чому так поступив, він відповів, що посадник „уже довший час його переслідує". Гейґен робить враження божевільного, тому його відіслано до шпиталю.

ПЕРЕДБАЧАЮТЬ НЕВДАЧУ КОНФЕРЕНЦІЇ В ЛІМІ.

ЛІМА (Перу). — Внаслідок упертости Арґентини, яка ніяк не хоче прилучитися до резолюції, що має на увазі солідарну оборону всіх американських країв проти економічного й політичного проникання з боку тоталітарних держав, конференція в Лімі готова закінчитися невдачею. Колиб таке сталося, то авторитет Злучених Держав на тім сильно потерпів би. Американський представник на тій конференції, Кордел Гол, ще далі має надію, що все закінчиться добре. Ця конференція потреває ще всього три дні.

СУДОВИЙ ПРОЦЕС У ЛІКАРСЬКИХ КОЛАХ.

ВАШИНҐТОН. — Суд розпочав доходження проти кільканацятьох американських шпиталів і окремих лікарів за те, що вони шляхом ріжних медичних обезпечень здобувають монополь лікарської служби. Розправа буде відбуватись на основі „протитростового закону Шермена".

ПОХОВАЛИ ФИЛИПА МУЗИКУ.

Филип Музика, колишній злочинець, опісля міліонер, а при кінці знов злочинець і самогубник, пішов на вічний спочинок на одним нюйорським цвинтарі. На його гробі вирито його прибране назвище „Даніел Костер". Два його арештовані брати, сковані до себе і під наглядом поліції, брали участь у похороні.

ДАЛІ НАПАДАЮТЬ І ПОБИВАЮТЬ УКРАЇНСЬКИХ СЕЛЯН ПІД ЛЬВОВОМ.

Українські селяни з Гаїв, Глухович, Дмитрович, Чижикова і сусідних сіл не можуть спокійно перейти до Львова ні до Винник, чи вернутися звідтіля додому, бо на них нападають ріжні люди з Винничок і Чішок та побивають їх до крови. І так напр. у суботу, 12. м. м., коло год. 10-тої вечором напали коло 10 озброєних напасників у Винничках на 4 українських робітників з Дмитрович, які верталися до села зо Львова з роботи, та тяжко їх побили. Робітникові Михайлові Волоському вибили зуби, Павлові Шереметі розбили голову, а Петра Семчишина та Петра Явного так важко побили, що вони не можуть рухати руками. Одночасно напасники хотіли відібрати гроші і товари від побитих робітників, але вони якось таки не дали собі відібрати ні грошей ні товарів. Колиж один з побитих робітників, Петро Явний, зголосив про напад і побиття солтисові у Винничках, той заявив, що нападені повинні самі повідомити про все поліцію в Гаях, щоб вона інтервеніювала перед поліцією у Винниках, до району якої належать Виннички. Щойно поліції з Винник солтис згодився подати назвища 10 озброєних бандитів з Винничок, які — як признав солтис — терооризують безкарно околичне населення. Ті самі напасники напали в четвер, 10. м. м., на трьох старших селян: 50-літнього Івана Голода, 50-літнього Данила Волоского і 45-літнього Миколу Голода, які верталися з суду з Винник, і важко їх побили.

ШТУЧНИЙ РАД.

З Копенгаґи повідомляють: Інститут теоретичного знання оголосив вістку про епохальний винахід данського ученого проф. Нільса Бора, що випродукував штучний рад, а точніше радіо-активну субстанцію, яку можуть успішно вжити при лікуванні пістряка й інших хворіб. Проф. Бор випродукував кільограм цеї субстанції. Така скількість раду має вартість 10 міліонів фунтів стерлінґів. Проф. Бор відомий в Анґлії з довголітньої своєї співпраці зо славним анґлійським фізиком лордом Ротерфордом.

ГРАБІЖНИЦЬКИЙ НАПАД НА ПРИХОДСТВО.

Пять чи шість замаскованих напасників напали на грекокат. приходство в Уричі, пов. Стрий. Напасники стероризували домашних і забрали 906 зл., золотий дамський годинник і золоту 10-короновую монету. Ведуть слідство в цій справі.

КЛЮБ ЗЕЛЕНИХ ЛІЛІЙ.

У Парижі існує оригінальний товариський клюб п. н. „Національний клюб зелених лілій". Завданням того клюбу — гуртувати мішане дружне товариство, яке облекшувалоб чесні подружжя між людьми здоровими на душі й на тілі. Той клюб заложив у 1922 р. журналіст Фонтен Беріже. Членами клюбу можуть стати всі особи, що хочуть вступити в подружні звязки, отже особи вільного стану, розведені, абовдівці та вдовиці. Кожний член чи членкиня, що вступає до клюбу, мусить виказатися поліційною посвідкою, метрикальним витягом, особистою леґітимацією та двома світлинами. Перед вінчанням кожний член клюбу мусить погодитися на оглядини клюбового лікаря.

Члени клюбу знайомляться на товариських вечерках та забавах, що їх уладжує клюб. Як бачимо, головним завданням того оригінального, хоч без сумніву корисного клюбу, є боротьба з депопуляцією у Франції.

МАЄТКОВІ НЕПОРОЗУМІННЯ ДОВЕЛИ ДО СМЕРТИ.

У Винниках застрілився на полі 35-літній мешканець Винник, Володислав Дурбайло. Самогубець залишив лист, у якому вияснює причину своєї смерти. Це — маєткові непорозуміння з пасербом і непорозуміння з жінкою.

14-ЛІТНЯ ВДОВА.

У липні цього року 18-літній Ґ. Матве одружився за дозволом президента французької республики з 14-літньою дівчиною. Тепер, їдучи ровером, Матве впав під вантажний самохід. Випадок покінчився смертю. 14-літня жінка стала вдовою, здається, наймолодшою в культурних краях.

МЕДВЕДІ В РУМУНІЇ.

В полуднево-західній частині Румунії розмножилися по лісах так дуже медведі, що треба було зорґанізувати лови, бо медведі дуже наприкрилися населенню.

НАПАД У ПОЇЗДІ.

У поїзді Самбір—Львів коло стації Оброшин напав поляк Канда, учень вселюдної школи у Львові при вул. Корденького, на Степана Филипова з Зашкови за те, що Филипів читав „Новий Час", і подер йому згаданий часопис. Крім згаданого напасника кинувся на Филипова ще й поляк Валяєський зо Ставчан з „бокс-ером".

КІНЕЦЬ ВЕЛИКОГО ОБМАНЦЯ.

Филип Музика, італійський іміґрант, що по довгій низці обманств став міліонером під прибраним іменем Доналда Костера, поповнив самогубство, коли уряд дізнався про його минуле й потягнув його до судової відповідальности. Поліція виносить тіло самогубця з його палати в Стемфорді, Конетикот.

СОВЄТИ ПЕРЕВОДЯТЬ "ЧИСТКУ" УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ

МОСКВА. — Часопис „Советська Україна" доносить про чистку в Комсомолі України, себто в тій орґанізації, яка повинна мати в своїх рядах самий цвіт комуністичної української молоді. Покищо позбавлено уряду пятьох найвищих урядовців орґанізації. Часопис заповідає, що це щойно початок. Чистка буде переведена на великі розміри, бо виявилося, що орґанізація молодих українських комуністів переповнена „фашистівськими деґенератами", до яких вчисляється троцькістів, бухаринців і — українських націоналістичних бандитів. Часопис пише далі, що „фашисти" зіпсули політично й морально молодих партійців, а навіть довели до цього, що Український Комсомол хотів відірватись від „усім нам такої дорогої Комуністичної Партії" та ще плянував виконувати терористичну акцію проти комуністів, і то тих, що вважалися в партії найкращими силами. Далі зазначується, що ця збунтована українська молодь була знаряддям у руках шпигунів чужинецьких держав.

ДЕНІКІН, ГІТЛЕР, УКРАЇНА І РОСІЯ.

ПАРИЖ. — Царський ґенерал Антін Денікін, відомий монархіст і реакціонер, що в 1919 році за підмогою аліянтів підбивав Україну для Росії й напав на українські війська, що боролися з большевиками, заявився проти усяких плянів розбивання білої чи червоної Росії й проти повстання самостійної України. Казав, що ніхто не може вважати себе російським патріотом, хто помагає ворогам Росії. Не є російським патріотом і той, хто помагає Гітлерові розбивати Совєти. Денікін сказав таким самим, як і він, білоґвардійцям таке: „Біла чи червона, наша батьківщина остається нашою батьківщиною". І натаврував тих російських офіцирів, що поклик-уються на ідейні принципи і беруть гроші на боротьбу з Совєтами, чи зголошуються до участи в боротьбі проти Совєтів.

Каже, що його кликав Гітлер.

Денікін подав далі, що тому два роки Гітлер вислав був до нього і до ґенерала Ґурка висланників, які запрошували їх до Берхтесґадену на конференцію. Денікін не поїхав, але конферував ґен. Гурко, якому запропоновано провід у русі за самостійну Україну, на що він не згодивсь. Але згодилися на таку акцію за самостійну Україну кілька інших ґенералів. Між ними є ґен. Туркул, який уже орґанізує в Німеччині від довшого часу військові частини для евентуального наступу на Україну.

Розповідає про пляни Гітлера.

Ґен. Денікін подав далі, що перед кількома роками попав у його руки (а також і деяких інших ґенералів) цілий плян наступу на Совєти. Згідно з тим пляном, мав би бути відірвані від Совєтів Україна, Грузія і Азербайджан. Росія мала би бути відтята від Чорного моря, а вплив Німеччини мав би сягати аж по кавказькі гори і Каспійське море.

І Японія грізна.

При кінці звернув увагу ґен. Денікін на Японію, яка вже перетягнула за гроші на свою сторону багатьох білоґвардійців, що готові піти війною проти Совєтів, чи, як каже Денікін, проти „нашої батьківщини".

ПОЛЬЩА ПРО „УКРАЇНСЬКИЙ ЛЕҐІОН".

ВАРШАВА. — Польські часописи пишуть про те, що в Карпатській Україні мобілізується українська армія, яка має піти проти Польщі. Подають, що армія складається з українських іміґрантів, головно тих, що служили в рядах українських армій. Пишуть далі, що є вже „Український Леґіон", котрий має 10,000 стрільців.

БІЛОҐВАРДІЙЦІ ПРО СКОРОПАДСЬКОГО.

ПАРИЖ. — У російських білоґвардійських колах твердять, що націсти навмисно пускають слухи про великого князя Володимира як претендента на гетьманський престол в Україні, щоб тим прикрити свого властивого кандидата, яким, на їх думку, є бувший великий землевласник Павло Скоропадський.

ЧИ ФРАНЦІЯ ПІДЕ ПРОТИ УКРАЇНИ?

ПАРИЖ. — Совєтський амбасадор питався французького міністра закордонних справ, чи Франція допоможе Совєтам на випадок, якби Україна хотіла відірватись. На те, кажуть, відповів французький міністер Бонне в комітеті справ заграничних палати послів, що колиб Україна сама піднялася, то Франція не піде проти неї. До цього додають, що Франція не піде з допомогою Совєтам навіть тоді, колиб і Німеччина пішла проти Совєтів.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays by the Ukrainian Press and Book Company, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

За оголошення редакція не відповідає

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

ҐАЛЬВАНІЗОВАНИЙ ТРУП

В американських ґазетах від якогось часу можна прочитати широчезні донесення з Парижу про метушню, що недавно піднялася серед російських монархістів. Відбуваються зїзди, церемонії, паради, престольні сідання, престольні вставання, присяги вірности й таке інше. Вся ця метушня відбувається довкола Володимира Романова, що його ці круги признали за начальника російської пануючої родини, за вожда цілого монархістичного руху й за „царя всіх Русей“.

Почалася вся ця метушня з приводу виїзду цього маймутнього царя до Німеччини. До виїзду російські монархістичні кола спали, дехто з них проїдаючи зложені за границею маєтки, дехто проживаючи вивезені діяманти, а дехто пробиваючися з трудом серед чужого й непривичного життя. Жили ці колишні головачі Росії тихше води, нижче трави, бо не мали надії вертатись до Росії, а тим менше раз за свого життя запанувати над нею. Заметушилися вони тепер нагло на вістку про виїзд „царя“ до Німеччини, бо самий факт такого виїзду розбудив у них надію, що за думку відбудови російської монархії заявиться Гітлер, диктатор Німеччини.

Чи справді Гітлер співчуває думці відбудови російської монархії, не знати. Правда, Німеччина традиційно була за російську монархію, бо це давало їй нагоду домінувати над усею Росією, але за те, що Гітлер іде за цю традиційну німецьку політику, нема даних. Коли чужий політик старається запанувати над чужою державою, він буде старатися для цього вибирати якийсь живучий рух, якусь живу суспільну силу. Російські монархісти колись такою суспільною силою без сумніву були, і то були такою силою першої кляси. Це було тоді, коли вони мали в своїх руках скупчену землю й всю просто політичну силу краю. Нині вони не мають ні маєтку ні політичної сили. Якби тепер був рік -два по втраті цеї сили, то можнаб говорити про можливість її реставрації. Та нині від часу втрати маєтків і політичної влади минуло двацять літ. Представники цеї кляси все старші вже люди. Їх діти Росії не знають, очевидно, нею цікавитися не можуть. Навіть самий „цар“ Росії на власні очі це не бачив. Як політична сила, безнадійна ця кляса. Політично це труп.

Правда, і такі старці можуть зробити церемонії, паради, убратися в уніформи, посадити когось на золочене крісло, скласти йому присягу, гукнути йому вівати, але з цього їм справжньої сили не прибуде. Якоїсь політичної роботи вони не зроблять. Їх робота скидається на рух тої облупленої жаби, котра фиркала ногами, коли фізик Ґальвані прикладав до неї електричні дротики. Як довго дротики дотикалися ніг, так довго ноги дригали, наче в живої жаби, але як лише дротики віднято, дригання переривалися, нежива жаба була просто нежива.

Вістка про гітлерівську ласку послужила такою ґальванізуючою силою для російського монархізму. Як цеї ласки не стане, усім стане ясно, що російський монархізм є невідклично трупом.

ДЕКЛЯРАЦІЯ

Голови Української Парляментарної Репрезентації, Василя Мудрого, зложена 3-го грудня 1938 р. на пленарному засіданні варшавського сойму.

Високий Сойме! Справа польсько - українських відносин є старою проблемою і нею були виповнені вже цілі віки. Коли було би правдою те, в що колись вірили римляни, що historia est magistra vitae — то, правдоподібно, на польсько - українському відтинку по віках болючих досвідів повинні би сьогодні панувати щонайменше стерпні, коли не зовсім нормальні відносини. Тимчасом практика політичного життя доказує, що історія вчить людей мало, **а передовсім не хочуть мати довіря до її науки відповідальні політики.**

Щоб належно доказувати це твердження, не потребую вглиблюватись у давнину, бо для мене зовсім буде вистарчальне те, що переживаємо у ділянці польсько-українських взаємин у найновіших часах. Отже недавно, ледви перед 3 роками, ми ввійшли до цих Законодатних Палат у характері українського національного представництва з надією, що наші національні постуляти будуть тут належно респектовані та узгляднені. Підставою нашої участи й нашої співпраці в Законодатних Палатах було змагання до нормалізації польсько - українських відносин. Воно полягало, в тому, щоб, узгляднивши обопільно, це є між українським представництвом й польськими відповідальними чинниками, український національну рацію з польською державною рацією, забезпечити українському народові в Річипосполитій повноту життєвих та розвоєвих прав і в цей спосіб доходити до головної мети наших змагань, а саме до нормалізації польсько - українських відносин. Здавалося, що найвідповідальніші чинники в Державі йдуть на цю концепцію. На жаль, життєва дійсність показалася зовсім інша.

Проти самої ідеї нормалізації виступили дуже аґресивно польські націоналістичні елементи. Вони перли за всяку ціну до зірвання політики „нормалізації, бо їх метою було нищення українського народу та українського руху. Політична атмосфера у краю згущувалася з дня на день, напруження польсько - українських відносин зростало. Крок за кроком ціле польське громадянство, з малими вимками, а також й офіційні кола переходили в український справі на цілком ненормалізаційні позиції.

Впродовж трьох років нормалізації український нарід у Польщі тратив щораз то більше зо своєї національної субстанції і з року на рік звужувалися його можливості до конструктивної і творчої праці на всіх ділянках національного життя. **Такий стан річей давав незаперечені докази, що в Польщі домінуючим у відношенні до українського народу було й є змагання поборювати все, що українське.** (Голос: Неправда). **А найвимовнішим доказом цього є епільоґ останнього, що так висловлюся, етапу польсько - української нормалізації, що виявився на наших теренах у нечуваних подіях останніх днів.** (Голос: Хто почав, хто винен?).

Маю на думці **львівські випадки**, де навіть у часі виборів, що вимагали передовсім спокою, **три дні польська ендецька молодь і польська вулиця нищили на очах орґанів безпеки майно та добробут українського народу, а ці органи не вважали вказаним інтервеніювати в обороні українського майна.** (Голос: Самі викликуєте авантури). Аналоґічні випадки мали місце в **Монастириськах, Бережанах, Золочеві, Красному та інших.** Маю також на думці **нечувані знущання над одиницями та масові масакри,** (Голос: Не можна так говорити. Гамір, ріжні оклики), **стосовані кінними відділами КОП-у супроти спокійних українських громадян.** (Голос: Досить маємо цього), **а між іншим супроти священиків, жінок, українських громадських діячів** (Ріжні оклики). Вислідом тих вчинків **є багато ранених, ліковано по шпиталях та приватно, знищення майна приватних осіб та орґанізацій** у численних місцевостях на теренах полуднево - східних воєвідств (Переривання).

Ці випадки та факти є сьогодні немовби увінчанням цього історичного процесу в ділянці польсько-українських відносин, якому свойого часу далося імя нормалізації. (Голос: Бо помилилися). Але на цьому не кінець. Бо в тому самому часі заіснували ще інші факти, що бють по українцях та дразнять їхні національні почування, а які торкаються відтинку закордонної політики.

Маю на думці становище польських офіційних кол та польської прилюдної опінії в справі Карпатської України (Голоси: Що це є? Нема такої). **Треба подивляти неперебираючу в засобах пропаґанду польських телеґрафічних аґенцій і Польського Радія за прилучення цілого українського Підкарпаття до мадярської держави.** Ця держава своєю віковою політикою, яку стосувала до тамошнього українського населення, довела його до матеріяльної нужди і до рівня живого робучого інвентаря. (Голос: Неправда). Я апелював би тільки до порушеної вже сьогодні справи, довідомої зрештою і загально признаваної лицарськости поляків, я апелював би до неї з тією метою, щоби панове були ласкаві вислухати того, що скажу. (Голоси: Це неправда, брехня. Переривання). Коли для цього населення прийшли інші, кращі часи та коли всміхнулася для нього перспектива нового життя під своїм національним урядом (Голос: Яким своїм?). (Тут польський цензор сконфіскував 18 рядків). (Голоси: що це все значить? Це є обида! Вам не вільно так говорити! Противимося тому, це є польський Сойм, досить провокації! Де ваше „слюбоване“, вже досить цього! Дотепер ми слухали терпеливо, але тепер досить провокації! Ви не будете дальше говорити! Не вільно у польському Соймі провокувати!).

Маршалок: Прошу про спокій.

(Ви складали слюбоване. Мовчати).

Маршалок: Прошу панів про спокій, я сам дам собі раду.

П. Мудрий: Не вільно забувати, що український нарід на підставі спільної крови, спільности традицій та спільности духа чується одноцілим національним організмом без огляду на те, в якій державі та під яким урядом він не жив би. (Оплески на українських лавках). **Почуття тієї національної єдности не зломить ніяка сила...** (Оплески на українських лавках).

Оце теперішній фактичний стан польсько - українських відносин. Справу нормалізації у світлі цих фактів позбавлено всяких обективних умовин реального існування... (Голос: Голувко був приклонником нормалізації) і з площини реалізму перенеслася в сферу теорії. (Голос: Ви боїтеся нормалізації). Інший голос: Забагато свободи).

Серед теперішніх польсько-українських настроїв у терені і при самій загально відомій політичній грі на міжнародньому відтинку, якої ми є свідками, значний відломок польської преси наново вмовляє в польську прилюдну опінію, що українська політика в Польщі не є самостійною політикою. (Голоси: Так, не є самостійною), але політикою, інспірованою осередками чужих, позадержавних чинників.

Супроти такого твердження з тієї Високої Трибуни мушу закомунікувати ось що: **Українська національна політика, яку ведемо ми, Українська Парляментарна Репрезентація і наша орґанізація Українське Національно - Демократичне Обєднання, є самостійною політикою, виключно українською,** (переривання) **для якої найвищим імперативом усе була, є і буде українська національна рація.** (Оплески на українських лавках). Ніяких чужих інспірацій до такої політики не потребуємо (Голоси: Німецькі політики. Інший голос: І чеської). **Ми є народом дозрілим, народом з великою традицією, народом з вірою у майтутність.** (Оплески на українських лавках).

Ми знайшлися в ситуації, в якій приходиться нам жити з великим трудом. Але, без уваги на все, хочемо жити повним **життям і будемо жити.** І коли серед описаних умовин ми вийшли, не зважаючи на все, до цих Законодатних Установ, то ми зробили це тому, **щоб тут стояти на сторожі всіх прав свойого народу** (оплески на українських лавах) **і щоби боротися за створення для нього якнайможливіших умовин буття і розвитку.**

Саме життя доказало, що ніякі півзасоби у полагоджуванні українських постулятів у Польщі не доведуть чогось позитивного. (Гамір. Голос: Бо не хочете). Українська проблема в Польщі вимагає основного й радикального залагодження, **а одинокою формою розвязки тієї проблеми є здійснення законодатною дорогою територіяльної автономії для всіх етноґрафічних земель у Державі.** (Гамір. Оплески на українських лавках. Голос: Це є непризнавання польської державности, яка вас зобовязує). (Голос: Це є згідне з Конституцією). (Голос: Держава в державі. Це поділ Держави). Це є домагання, яке ми висували на чоло наших політичних постулятів у 1935 р. — **і за які будемо і дальше інтензивно боротися в леґальних рамках, згідно з обовязуючим законом.** Ми переконані, що тільки при здійсненні цього нашого постуляту стане можлива правдива нормалізація польсько-українських відносин, буде можливе заспокоєння всіх потреб українського і польського народу, що мешкає на територіях цього автономного краю... (П. Остафин: Ми, поляки зо Східної Малопольськи, не хочемо там автономії, нам вистарчить Польська Держава в цій формі, яка є). Коли би було так, що ми мусіли би хотіти цього, що Ви хочете, то гадаю, що булоби дуже зле. (П. Остафін: Це булоб саме добре, нарешті ви булиб добрими громадянами Держави). Лише Сойм та відповідальний перед ним територіяльний уряд зможуть розсудити з користю для обох сторін усі справи, як також задоволити все населення тих земель у всіх ділянках культурного, суспільного життя та в усіх скомплікованих соціяльних питаннях. Щоби цей наш постулят не був лише пустою фразою, під яку можна би було підкладати ріжний зміст, **наміряємо у найближчому часі докладно спрецизувати цей постулят та зголосити його до маршалківської булави у формі проекту закону про територіяльну автономію.** (Переривання).

Як у всіх справах, так і в цій **керуємося передовсім українською національною рацією** і підкреслюємо, що цей наш постулят цілком не має на меті якихось замаскованих змагань у напрямі ослаблення Держави, але навпаки — він має на оці саме найсправедливішу та найгіднішу розвязку української проблеми в Польщі та лежить — на нашу думку — в інтересі Держави. (Оплески на українських лавках).

ПАНБОЛЬШЕВИЗМ — ПАНСЛЯВІЗМ

(ВУНІ) Під таким заголовком появилася передовиця у берлінськім офіціозі „Фелькішер Беобахтер“ з дня 9. жовтня ц. р.

Автор (підписаний латинською літерою „B“) звертає передовсім увагу на так званий „совєтський патріотизм“, „совєтську батьківщину“ та стверджує, що в основі його лежить московський (ґросрусіш) шовінізм.

Офіційно говориться про те, що всі ущасливлені Сталіном народи зєднуються в спільній любові до СССР як їхньої спільної батьківщини, фактично під цим гаслом змушується інші народи до російскости. Безоглядна русифікація, яку провадить кремлівський уряд, прикривається нашвидку зліпленим понаднаціональним гаслом, що переконує всіх і вся про якусь величаву місію Москви у цілім світі.

Повна аналоґія до панславістичного руху 19. століття. І тоді теж творилася штучно антитеза спасительки Москви і „ґнилово запада“. І тоді, в імя обєднання всіх словян, провадилася шалена русифікація тих із них, що вже мали щастя бути обєднаними з росіянами, і тоді в імя обєднання цих самих словян провадилася руїнницька аґітація в нутрі сусідніх держав Австрії чи Туреччини. Змінилося гасло, але та сама ціль і методи: шляхом внутрішнього розкладу і революції прямувати до поширення влади Москви. Недурно заведено в совєтських пашпортах знову давно відоме зневажливе означення „інородці“ для людей немосковської нації, недурно „Правда“ домагається чим скоршого заведення мови „міжнароднього революційного пролетаріяту“ як урядової по меншостевих республиках. Московський імперіялізм готується до нового скоку.

Для українського читача ця стаття не дає нічого нового. Тим більше однак для німецького, являючись водночас правдивим симптомом, що й німці починають пізнавати дійсну суть Росії.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

НЮ ЙОРК, Н. Й. Річні збори Т-ва Зоря, від. 69., відбудуться в суботу, 24. грудня 1938., рівно в годині 6. вечором, в Carpathia Hall, 217-219 East 6th St., New York, N. Y. Кожний член повинен безумовно явитись на означений час. Крім справоздань і вибору нового уряду на 1939. рік є інші дуже важні справи до полагодження. — Секретар.

Ілля Чайковський.

НІЧНА ДРАМА

Вертаючися до краю — оповідав мені один знайомий земляк, — пережив я незвичайну пригоду. У вагоні сиділи біля мене два торговці вином. Як стало ясно з їх розмови, якої я був мимовільним слухачем, вони їхали до Румунії в торговельних справах. Поїзд віхав саме в межі Закарпаття. Була темна ніч.

Не обходили би мене мої принагідні співтовариші, якби не їх розмова, яка мене у великій мірі зацікавила. Розмовляли по французьки, хоч один з них був мадяр.

— Шкода, що не випала мені сюди вдень дорога — почав був чоловік із західної Европи. — Хоч я купець, але очаровує мене природа, а тут мабуть прекрасна околиця.

— Всі угорські землі прекрасні — відповів мадяр, не заікнувшись навіть.

— Хібаж... ми не минули границі? — здивувався перший.

— Так, але ця земля колись до нас належала, пане Кашерон!

— Не забувайте, пане Мікшат, що я трохи... поступовець.

— Тобто, хочете бути обєктивні! Ну, так, це правда, що населення тут інше, та на трактування з національної точки погляду зовсім не заслугує.

— Чому то?

— Бо дике й первісне, мов найнекультурніші племена екзотичних країн. Просто смішно було б давати їм якусь свободу.

— Алеж чехи...

— Навіть вони не всилі дати ради місцевим горлорізам, що в білий день готові ограбити людину.

— Що говорите, пане Мікшат!

— Ані трохи не перебільшую. Це небезпечна країна і...

Не докінчив. У тому моменті розлягся грізний оклик:

— Горить!...

Справді у вікна вагонів ударила луна від пожежі. Я на мить забув про товариство і сам скочив до вікна. В цілім поїзді заворушилось. Жінки кричали, мужчини робили голосні завваги. В світлі пожежі показалася лісиста околиця. Недалеко горіла хата. Поїзд звільнив і нарешті задержався. Я виразно бачив, як пана Кашерона порушив випадок до живого. Як інші виходили з ваґонів, він боявся вихилити голову, сопів тільки і, витираючи чоло з поту, питався:

— Що це?... Напад?... Грабіж?...

Та ніхто його не слухав, бо всі були заняті пожежею. Міжтим два чеські жандарми, кондуктор і дехто з пасажирів обступили вже чоловіка, що оповідав їм щось живо вимахуючи руками. Вогонь палахкотів і кидав на всю околицю криваві блиски.

Поступив і я туди, щоб щось почути. Це був таки наш чоловік близько сімдесятлітній побережник у цих лісах. І це горіла його власна хата.

Дивно, що і Кашерон, хоч як був зворушений, вийшов в товаристві мадяра з поїзду й наблизився до гурту.

Чоловік якось не міг порозумітися з тими, що обступили його, і щось їм пояснював, чого ті не розуміли, бо тільки один жандарм вмів трохи української мови.

— Що сталося? — питаюся побережника.

Чоловік прояснів.

— Вияснітъ тим панам цілу справу, бо мене справді вже досада бере!

— Щож їм вияснити?

— Я сам підпалив хату.

— Нащо ви підпалили?

— Щоб тим способом здержати поїзд, бо на нього підготовляли замах.

— Говоріть, як це було!

— От як було: будучи в лісі, я випадково підглянув їх приготування.

— Чиї приготування?

— Банди Тейфі.

— Тейфі! — скликнули приявні в один голос, зрозумівши тільки це слово.

— Що це за Тейфі? — спитав пан Кашерон свого товариша мадяра.

Пан Мікшат вдав, що не чує, та за нього відповів один з подорожних.

— Це будапештенський злочинець, що перенісся сюди зо своїми кумпанами.

— Мадяр? — вельми здивувався пан Кашерон.

— Я не міг інакше перестерегти поїзду, що вже був недалеко — оповідав далі чоловік — і підпалив свою хату. Менше вона була варта ніж те майно і ті люди, що їх був би ограбив Тейфі.

Незабаром поїзд рушив у свою дорогу, але оба торговці вином не зачіпали вже обичаїв країн, що через них ми проїздили.

НА БІЖУЧІ ТЕМИ

І ДЛЯ НИХ ЦЕ ВАЖКО.

Каже ґенерал американської армії Джордж Вен Горн Мослі, що Америка своєю політикою лиш іритує диктаторів, що стоять з батогами над угнетеними народами, але цим народам нічого не помагає. Вислід такої політики для Америки такий, що до неї шириться подразнення не лише серед тих, проти котрих вона звертається, але й серед тих, в обороні котрих вона хоче виступати. Він радить Америці закинути зовсім політику вмішування в европейські справи.

Можливо, що ґенерал має слушність, а можливо, що він помиляється. На всякий випадок з його слів виразно видно, як могучій Америці залежить на тому, щоб мати в світі прихильників.

Як назвати політику українців, які в Америці поводяться так, начеб їм на нічиїй приязні не залежало?

ЦІНИТЬ АМЕРИКАНСЬКУ ПРИХИЛЬНІСТЬ.

Ріддер, власник і редактор найбільшої німецької ґазети в Америці, „Штатсцайтунґ", не лише виступив у своїй ґазеті проти націстичного уряду Німеччини за його політику та відмовив йому претенсій на представлювання німецького народу, але й ще виступив з промовою на антинацістичній демонстрації в Ню Йорку, скликаній нюйорським посадником Ля Ґвардією, відомим з ворожнечі до націстичного уряду. У цій промові Ріддер закликав американських німців не симпатизувати з націстичним урядом, якщо вони хочуть мати симпатії Америки для німецького народу.

Ріддер, видно, вважає прихильність Америки важною для американських німців, котрих начисляють в Америці 8 міліонів душ.

„НОВИЙ ПОРЯДОК" І ТОРГОВЛЯ.

Синдик японської амбасади у Вашинґтоні говорив у меріляндському університеті про великі користи для світу з окупації Китаю Японією. Мовляв, держави світу хочуть торговлі з краями Далекого Сходу. Як Японія захопить увесь Китай і заведе в цій частині світу „новий порядок", тоді почнеться жива торговля з усіми краями світу, з котрої будуть користати всі краї.

Заява видно не бере під увагу користей, які з такого „нового порядку" буде мати Китай, і пропускає з рахунку зовсім питання, чому цеї торговлі між Далеким Сходом і краями світу не можна було вести при „старому порядку", коли Китай був самостійний, а японців у Китаю не було.

Одначе не можна сказати, що заява японського адвоката не є реалістична: здається й між студентами, котрі до його промови прислухувалися, не було багато таких, яким не було байдуже, як вони заробляють зиски з торговлі з Далеким Сходом. Чи багато з них сказалоб:

„Ми торгуємо китайськими товарами лише з китайцями, а не з японцями"?

Правда, купці світу готові були брати українську пшеницю й українську нафту з українських рук, але як українські лани захопили москалі, а українську нафту поляки, то купці зовсім не бачили нічого трефного брати українську пшеницю з московських рук, а українську нафту з польських.

ЛИСТУВАННЯ АДМІНІСТРАЦІЇ

Mrs. Michael Dubec, Wilkes-Barre, Pa.—Money received. Kindly send us your address so that we may fill your order.

ДО УКРАЇНСЬКОГО ГРОМАДЯНСТВА

6. грудня (н. ст.) 1938. року сповнюється 60 літ життя і 35 літ літературно-поетичної творчості визначного українського поета Олександра Олеся. Славний поет українського відродження проживає в Празі на еміґрації в таких же тяжких умовинах, як і багато інших із численної української еміґрації та не припиняє своєї літературної праці. І впродовж цих 35 років Олесева творчість визначилась лише друкованими одинадцятьма томами оріґінальних творів, — а скількиб ще склав томів недрукований доробок поета, той, що перебуває в рукописах, і якого через тяжкі умови світ ще не може побачити? Це все першорядні зразки мистецької творчості, визначні зразки лірики, поеми і драми. А скільки подарував поет дитячих творів, — тих чудових казочок, якими діти зачитуються і майже вивчують їх напамять? А хто не знає Олесевого „Івасика-Телесика", повного гумору та ніжної мистецької краси? Кому невідома його чудова символічна драматична поема „По дорозі в казку", поема „Що-року", історична поема „Княжі часи" та перекладена поема Льонґфельова „Пісня про Гайавату". Все це твори найвищої мистецької вартости, високої патріотичної думки, глибокого ліричного переживання.

Поетові сповнюється вже 60 літ, а проте лірика його свіжа, ніби зродилась уся із надхненої юнацької душі, із молодого радісного серця, що так уперто перемагає смуток зневіри, кличе до сонця, показує чисте, прозоре небо й осяйний шлях до рідного краю, до його неминучого відродження.

Оцим Олесь і дорогий нам: у найтемнішу ніч українського, здавалось, безпросвітнього життя поет кидає проміння світла, будить надії, підтримує в маловірних віру, що відродження України таки незабаром прийде, що хода його ось-ось уже наближається, а з ним надії, сподівання і велика творча праця... За цю золоту нитку осяйної віри у краще майбутнє, за це тверде переконання, що наступить нове життя глибше й радісніше, ми особливо Ювилятові вдячні.... бо справді, „яка краса відродження країни!" І людина стає веселішою... буденне життя набирає глибокого змісту і зроджується надія, що українська нація буде жити й розбудовувати своє власне життя. . .

Тому то деб ми не були, в яких би умовах українське громадянство не перебувало, — однією лавою станьмо і присвятім Олесеві та його творчості один день, передумаймо його твори, думки, ідеї й образи та переживімо їх красу та свято національного відродження! Відсвяткуймо його ювилейну річницю!

А особливим для високоповажаного Ювилята булоб щастям, колиб його річницю відсвяткувала така дорога йому і вже відроджена до автономного життя Підкарпатська Україна. По всій її землі хай пролунає національно-патріотична пісня Олеся! Кожне місто і село, кожна школа хай почує надхнене слово поета і переживе вкупі з Автором красу свого відродження. Це булаб найвища радість, найглибше задоволення для стомленої й виснаженої розлукою з рідною землею душі Ювилята. . .

В той же самий час Ювилейний Комітет глибоко відчуває і бачить тяжкі матеріяльні умови, в яких терпеливо без будь яких нарікань перебуває наш Ювилят... Ювилейний Комітет не може заспокоїтися, коли бачить, що видатний наш поет, який заслуговував би за свою 35. літню вірну службу українській нації відповідних до своєї праці умов не має ані відповідного забезпечення на свою дальшу творчу путь... І ось, коли Ювилейний Комітет усе це усвідомлює, то твердо ставить перед собою і перед українською нацією, на всіх землях сущою, що наш дорогий Ювилят заслуговує від усіх Українців посильну складку на національний дар! Хай Ювилят відчує, що вся українська нація Його цінить, любить і хоче, щоб день 60. річниці Ювилята був днем цієї любови і глибокого вшанування! І Ювилейний Комітет урочисто звертається до всіх українців і проголошує: Складаймо на національний дар Ювилятові Олесеві! Докажім, що ми цінимо його віддану Україні працю і духово й матеріяльно!

Хай живе Олександер Олесь! Многі Йому літа!

За Ювилейний Комітет:

Універс. Проф. Д-р **Л. Білецький** (в. р.), голова; Інж. **П. Стецьків** (в. р.), заст. голови. Члени: **М. Матюшенкова** (в. р.), ґенерал **М. Омелянович-Павленко** (в. р.), д-р **М. Гончаренко** (в. р.), проф. д-р **В. Січинський** (в. р.).

Д-р **П. Тенянко** (в. р.), член-секретар.

Ювилейний Комітет прохає українських громадян:

1. Орґанізувати у місяці грудні 1938. р. або в січні 1938 р. Ювилейні свята на честь О. Олеся з добровільними вступними датками на національний дар поетові.

2. На ту саму ціль перевести збірку грошей по окремих підписних листах.

4. Листування і привитання відсилати на адресу:

Dr. Michael Goncarenko, Praha II., Klimentska ul. cis. 3. Tchecoslovaquie.

4. Умістити статті чи замітко про Поета в українській і чужомовній пресі.

ЮВИЛЕЙНИЙ КОМІТЕТ.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

АНСОНІЯ, КОНН.

Листопадове Свято.

Листопадове Свято, котре українська громада святкувала в неділю, 6. листопаду, позістане в памяті кожного місцевого українця. Бо на тім святі кожний зрозумів, що тільки єдність і солідарність приносять красні овочі на народній ниві.

Дух Листопадового Зриву зєднав українські орґанізації в одно тіло і заставив усіх помянути той цвіт України, що скошений за волю; заставив віддати честь тим, що боролися за долю України та прийти з поміччю тим борцям, що знищені на тілі і здоровлі, але сильні духом.

Рано в церкві св. Петра і Павла відправлено Службу Божу і панахиду. Жалібні звуки хору прошивали душу присутніх.

Пополудні в наповненій братській салі Ліберти о. О. Ротко, розпочинаючи другу частину свята, палкими словами, зо слезами в очах, наводячи солодкі спомини воскресення України, на память пошани полеглого цвіту і на честь борцям, закликав наповнену салю зупинитись на хвилинку в спокою.

Виступив український церковний хор у народніх красних строях, під батутою п. Р. Гвоздевича, і чарував своєю багатою і добре підготованою програмою присутніх. Пригадувались кожному минулі солодкі і гіркі спомини.

На естраду покликано до реферату українською мовою п. О. Мерещака. Бесідник палкими словами представив історію подій у сучасній хвилині, демаскуючи торги могучих держав, котрі шматують українські землі на частини. В своїм рефераті бесідник зазначив, що український нарід не здобуде собі волі обіцянками, просьбами, а тільки залізом, збройною силою відрубає від здорового тіла пявки, що ссуть кров України. Бесідника нагородили бурею оплесків.

На естраду покликано до слова гостя, о. Вінцента Карковскаго, литовського пароха з Ансонії. Бесідник, стараючися висловити почування українською мовою, оправдувався, що його запізно запросили. Одначе набудуче він закликав до спільного порозуміння. Литву здобули, говорив бесідник, американські литовці. Ірляндію здобули гроші з Америки й Україну здобудуть гроші з Америки. Наступили гучні оплески.

На третього бесідника покликано п. Володимира Букату, адвоката з Елизабету, Н. Дж. Референт американською мовою зобразив положення в Галичині і на Закарпатті. Бесідник говорив, що не треба плакати нам, не коритися, не гнути спини, але ставати до боротьби, бо наша доля залежить від нас самих. Знов буря оплесків. Далі бесідник звернув на українську мову і віднісся до родичів такими словами: „Батьки і матері, виховуйте тітей в українськім дусі, бо тільки той добрий американський громадянин, котрий є добрий українець". Молодіж захоплена і зворушена слідила кожне слово бесідника, а на закінчення нагородила його гучними оплесками.

О. О. Ротко в імені громади зложив щиру подяку бесідникам і звернувся з просьбою до громадян про щире пожертвування на інвалідів, котрі нашої помочи ожидають.

Зложили: о. О. Ротко $3; Союз Українок $5; по $2: Олена Придун, Анна Зборівська; по $1: В. Буката, О. Мерещак, Г. Патинок, В. Калина, Т. Кулявець, Т. Захаревич, Я. Короташ, М. Кривків, І. Шуран, Н. Мирон, Й. Вовк, В. Вавро, Н. Тута, Т. Кісик, Анастасія Ґранаті, І. Радзіх, П. Язлюк, Л. Ґеряк, І. Прийдун, Ірина Кушляк, Анна Гамуляк, Катерина Нижанковська, Н. Карпюк, М. Павлишин, В. Гуліовський, Д. Доміреський, С. Шуран, Стефанія Крук, Анна Кунцевич, Марія Підбережняк, Анастасія Кулявець, С. Кирик, А. Струк, С. Табака, Т. Гірчаківський, Катерина Шінґера; по 50 ц.: Р. Гвоздевич, П. Фатула, І. Глива, Г. Рубас, І. Волняк, Г. Фецко, Анна Жук. Разом $51.50.

По укінченні концерту о. О. Ротко подякував усім за чисельну участь і за жертви. Опісля всі встали і разом з хором відспівали український національний гимн. Загальний прихід з концерту був $112.72, загальний розхід $24.21. Чистого приходу лишилося $88.-51. Ухвалено і вислано через Обєднання $68 на українських інвалідів, на Карпатську Україну $20. На руках комітету осталося 51 центів.

Михайло Кривків.

З РУХУ ПО ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗУ.

ВАЛІНҐФОРД, КОНН.

Змагання в приєднуванні членів.

Минулий тиждень пройшов так, що не дав жадному відділові У. Н. С. в нашій околиці стати першим. Бо тих, що вибились були наперед, здігнали інші. Найбільше тепер маємо „сімок"; себто відділів, що мають по сім нових членів. Праця так оживилася, що нині вже не можна передбачити, котрий відділ стане першим. Бо секретарі ведуть завзяту боротьбу. Приміром, секретарка від. 262 мені заявила, що вона навіть не думає вступитися з першенства. А секретар від. 59 сказав, що коли його відділ не приєднає до кінця року хоч 19 членів, то він не хоче бути секретарем.

Назагал праця в наших відділах оживилась до тої міри, що з 18 відділів тільки три не поробили заходів для оживлення в них праці. Та є надія, що вже небавом і в тих трьох справа рушиться з місця.

Я мав нагоду бути на трьох мітинґах минулої суботи і неділі і переконався, що теперішні наші мітинґи в відділах відбуваються на дуже високому рівні. Члени вже не дивляться на кумівство, а розбирають справу з орґанізаційного боку, так, як належиться. Коли старі урядники були відповідні, то їх задержують. А коли невідповідні, то їх заміняють кращими. А ті, що уступають, уже не гніваються з того, а приймають це в доброму спортовому дусі. Через те життя в відділах оживляється і стає приємніше. Коли так далі піде, то можна очікувати в найближчих часах великого зросту членів по наших відділах.

А. Маланчук, орґанізатор місцевої округи.

ВІДЕНЬ РОЗБУДОВУЄТЬСЯ.

Президент Відня Нойбахер заповів, що зачнуть розбудовувати великий Відень. У першій черзі побудують величезний порт на Дунаю та збільшать комунікаційну сітку навколо Відня.

ЗАЧАДЖЕНИЙ НА СМЕРТЬ.

Кравець С. Юрківський у Станиславові запалив у печі вугіллям, замкнув комин і ляг спати. Коли він не давав знаків життя, люди виважили двері й побачили Юрківського зачадженим. Його відвезли до лічниці, де він і помер.

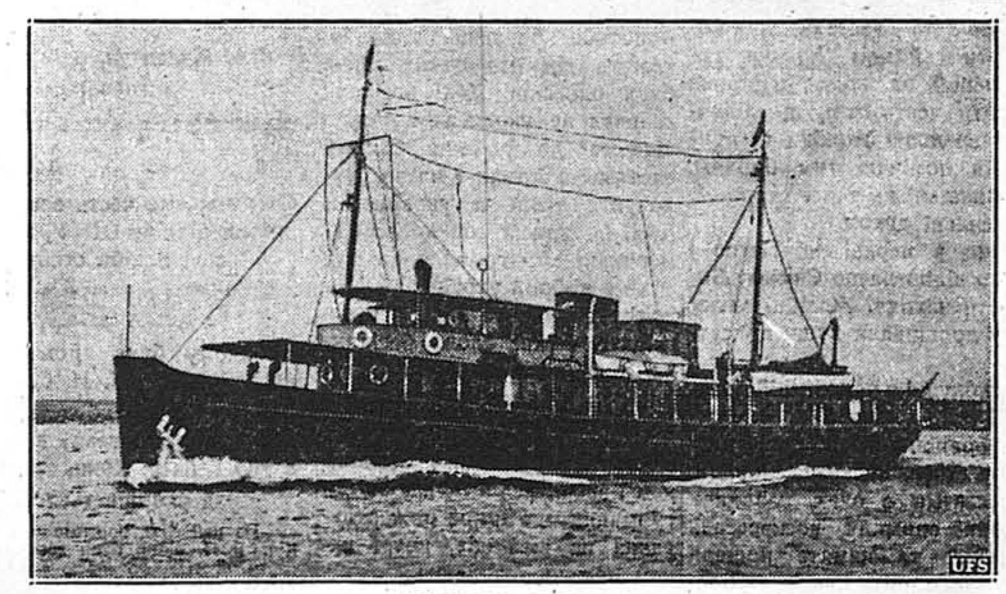
ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ДІТРОЙТ, МІШ. Річні збори Тов. У. Н. Союзу, від. 292., відбудуться в понеділок, 26. грудня, точно в годині 1:30 пополудні, в гали У. Н. Дому, 4655 Martin. На ці збори обовязково мають прийти всі члени, як мужчини так і женщини, таксамо й молоді, всі як один. Хто з членів не дістане картки, той хай принесе свою адресу, бо декотрі члени позмінювали мешкання, а не подали секретареві своеї нової адреси. Взивається всіх прибути та вислухати звіту уряду по щлий рік та дати свій осуд. Рівнож маємо перевести ухвалу щодо запомоги на наступний рік, а, що найважніше, буде вибір уряду на 1939 рік. Не будьте байдужні, що, мовляв, там без мене обійдеться, і так не хочу бути урядником. Ми повинні інтересуватися, а особливо тепер, коли про нас цілий світ говорить. Організуймося, піддержуймо свої встанови як тут, так у старім краю. Хай не буде між нами ні одного, що не належав би до братньої організації, до Батька Союза. — Іван Форись, предс.; І. Андрусевич, кас.; Петро Кізел, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Річні збори Бр. св. Андрея Первозванного, від. 66., відбудуться дня 23. грудня, в 8. годині вечором, під ч. 406 Е. 67 вул. Будемо вибирати новий уряд, тож кожний член мусить на ці збори явитись. Рівнож будемо принимати нових членів до У. Н. Союзу й братства. — Іван Бугера, 3132 — 36 St. Astoria, L. I.

АНСОНІЯ, КОНН. Річні збори відділу 262. відбудуться 22. грудня, в год. 6:30 вечором, у церковній галі, на Clifton Ave. На зборах буде присутний стейтовий організатор У. Н. Союзу, п. А. Маланчук. Буде вибір нового уряду на 1939. рік. А тому, що кампанія за приєднування нових членів продовжується дальше, проситься привести своїх приятелів і знайомих, щоби стали членами У. Н. Союзу. — Агафія Гривна, предс.; Стефанія Бері кас.; Олена Придун, секр.

БОСТОН, МАСС. Річні збори Товариства ім. Евгена Коновальця, від. 238., відбудуться в суботу, 24. грудня, в церковній гали, 136 Arlington St., точно в годині 7. вечором. Проситься всіх членів обовязково прийти на іц збори. Уряд здасть свій звіт за цей рік своеї праці для відділу й Батька-Союзу. Рівнож буде вибір відділового уряду на 1939. рік і інші важні справи будуть порушені, котрі будуть цікаві для всіх, як рівнож про поступ нашого відділу. Хто бажає вступити в члени Союзу, той повинен прийти на збори. Кожний член повинен приєднати бодай одного члена до Союзу. Ті члени, що довгують, і ті, що ще не заплатили за грудень, повинні вирівняти довги, бо це є останній місяць в році, то треба скорше вислати належитість до головної канцелярії Союзу. Проситься і тих членів, що живуть поза Бостоном, щоби хотяй раз в рік прийшли на збори. — Н. Мороз, голова; Й. Берберицький, касієр; Н. Давискиба, секретар.

НЕВДАЛА ВТЕЧА.

Филип Музіка-Костер, міліонер-обманець, приготовив собі для втечі коло Стемфорду, в стейті Конетикот, отсей яхт. Коли поліція зловила Костера, капітан яхту впустив з неї воду й газоліну, приготовивши її на зиму. Костер поповнив самогубство.

ДОКАЗ ВІКУ

Предложення доказу віку сталося справою великої ваги, а саме у звязку з підношеними претенсіями на бенефіти старих літ, за приписами Закону Соціяльного Забезпечення. У багатьох інших випадках чловіки і жінки чужинецького роду виставлені на клопоти при усталюванні свого правдивого віку.

Типічний випадок це справа одного старого чоловіка в стейті Ілиной, котрий недавно тому вніс подання на одержування пенсії старих літ. Він заявив, що має 67 років життя, але коли переглянено підручні документи, то раз показалося, що він багато молодший, то знову два роки старший. Відповідно до записок про його приїзд до Злучених Держав, йому буде 69 років. На підставі його асекураційної поліси він має всього 63 роки, але записки, зроблені на основі зізнань підчас вінчання, вказують, що він десять років молодший від того віку як подано в іміграційних реєстрах. Тому не треба дивуватися, що через ці неточності його аплікацію на пенсію відложено на бік до часу, коли він не зможе предложити метрику свого уродження. Тимчасом асекураційне товариство таксамо заінтересувалося тою справою і воно евентуально може ухилитись від виплати повної суми обезпечення, якщо покажеться що той чоловік подав мильні інформації відносно свого віку.

Зогляду на неприхильне відношення супроти робітників вище середнього віку багато людей заявляють себе багато молодшими тоді, коли подаються за роботою. Це деколи може допомогти дістати заняття, але з другого боку це може бути перепоною при доказуванні віку в той час, коли людина не має користи бути молодшою від свого правдивого віку. Кожний чужинець подає свій вік підчас приїзду до Злучених Держав. Перед 1918 роком заява іміґранта про його вік була принята звичайно без провірки, але почавши від 1918 року вимагається пашпортів від усіх іміґрантів, на котрих звичайно подано їх правдивий вік. Інформації про вік вимагається підчас переводжування загально го перепису населення, яке відбувається раз на десять років. Кожному ставлять вимогу подати свій правдивий вік. Але що нема кари за подання неправдивого віку, то власне через те бувають ріжні плутанини.

Метрика уродження звичайно кладе кінець усяким сумнівам, які можуть бувати відносно правдивого віку людини. Одначе нема завсіди можливости дістати потрібну посвідку уродження. Це буває особливо в тих нових краях, котрі створено після світової війни, або де була революція. У багатьох випадках старі реєстри про уродження пониицено або перенесено в інші околиці і там пропали.

Та проте в усіх випадках, коли тільки від особи чужинецького роду вимагається предложення писемного доказу віку, треба конче бодай хоч робити старання про одержання метрики уродження зо свого рідного краю. Прохання за видачу такої метрики треба вислати в реєстраційнім листі, долучаючи відповідну належитість на оплату коштів, а копію листа заховати в себе як дальший доказ. Коли до якогось певного часу не прийде відповідь, або коли така відповідь не буде задоволяюча, тоді кореспонденція послужить за доказ, що старання в ціли одержання метрики уродження були зроблені. Після того треба предложити заприсяжені зізнання від свідків відносно правдивого віку, на основі тих даних, на які можна здобутись чи здогадуватись.

Того роду труднощі наглядно промовляють теж за те, якою важною справою являється реєстрація всіх уродин у Злучених Державах. Метрики уродження звичайно вимагають від дітей, котрі починають шкільну науку. Метрики уродження вимагають теж від малолітніх робітників, котрі шукають праці. Новий закон, званий „Фейр Лейбор Стендердс Акт", звичайно відомий як закон годин і заплати, вимагає таких метрик від малолітніх, що шукають праці в індустрії чи торговлі. Право до голосування підчас виборів після осягнення 21-го року життя теж установляється на підставі метрики уродження, а також у деяких випадках метрики вимагають від молодих новоженців. Вкінці метрику уродження треба предложити враз з аплікацією на одержання пенсій старих літ.

ФЛІС.

ПОСМЕРТНІ ВІСТІ

✝

У понеділок, 19. грудня 1938. року, помер у Ню Йорку по довгій недузі в 81. році свого життя

АНТІН ПЕТРІВСЬКИЙ.

Походив він зо села Сощина, повіт Тернопіль, у Галичині, де родився 24. січня 1857. року.

До Америки приїхав в 1887. році, став членом У. Н. Союзу, живо займався його справами й належав до його перших організаторів. Лише глибока старість зробила неможливим йому брати участь у народніх і організаційних справах.

Лишив 6 дітей: Юлію Яремову, Антоніну Комарницьку, Анну Шандровську, Марію Ґродзінську, Івана й Григорія Петровського.

Похорон відбудеться в пятницю, 23. грудня, в 9:30 год. рано, з мешкання, 129 Іст 7. вул., у Ню Йорку до церкви св. Юрія в Ню Йорку.

Земля Йому пером!

ПОШУКУВАННЯ ОСІБ

Шукаю у важній справі МАРІЮ ЧУПРАВСЬКУ, вдову по Петрі Чуправськім. Знаходиться в околиці Ню Йорку. Походить зо села Сільця, повіт Підгайці. Прошу слати зголошеня на адресу: 296-7
JOHN KITT,
2858 Arthur St. N. E.,
Minneapolis, Minnesota.

Пошукую свого вуйка СТЕФАНА ПАКОШ. Походить зо села Теревча, повіт Сянік, Галичина. Перед 18 роками перебував у Madison, Ill. Хто знав би про нього, або Він самий, прошу зголоситись на адресу:
WLADYMIR WAGANKA,
439 — 2nd St., Troy, New York.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА".

ТАРЗАН СМІЛИВИЙ.

(89)

Коли Марія побачила Тарзана, як той скочив з дерева в саму середину дикунів і розпочав з ними завзяту боротьбу, їй немов камінь спав із серця. Вона все вірила Тарзанові і мала до нього велику пошану. Та ту її віру зрадивший Джеф усе хотів підірвати. Тепер Тарзан дав новий доказ мужности й чесности і це Марію врадувало, без уваги на небезпеку.

Та вона не хотіла в тій боротьбі стояти бездільно. Побачивши, як один з дикунів змірявся списою в плечі Тарзана, Марія кинулась до дикуна і цілою своєю силою відтрутила його. Дикун випустив спису, але вона пішла боком, не зачепивши Тарзана. В Марію вступила надія й охота до боротьби. Страх цілком зник; вона тепер була геройка.

Піднявши з землі спису, вона прошивала нею дикунів немов снопи. Те саме робив Тарзан. Ряди дикунів рідли. Дикуни побачили це і відступились трохи, щоб здалека кидати списами на білих. Це використав Тарзан. Він знав дуже добре, що коли дикуни зачнуть облогову боротьбу, то вони мусять їх перемогти. Тому він схопив Марію на плечі і хотів утікати.

Та тут знов Джеф Биґерс виявив свій підступ. Коли тільки Тарзан обернувся, щоб утікати, Джеф кинувся за ним і схопив його вдолі за ноги. В той спосіб Джеф думав виправдатися перед дикунами, а водночас за схопленого Тарзана дістати свою нагороду. Він тепер не дбав, що скаже на те Марія. Бо Марія вже його добре пізнала.